

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΣΕΛΙΔΕΣ

1

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

3&4

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

5

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

6

ΖΗΤΗΜΑ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

7&8

ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΜΟΥ

9,10&11

ΑΥΔΙΝ(ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ)

12

ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

13&14

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΑΔΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

15&16

ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ AIDS

17&18

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΦΥΛΑΚΗ

19

ΕΣΔΑ ΑΡΘΡΟ 5:ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΤΕΡΟΥΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

20&21

ΣΑΚΙΚ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

22&23

17 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΡΩΗΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ
ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

24

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

25,26&27

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1)ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ.:ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

2)ΒΕΓΛΕΡΗΣ ΦΑΙΔΩΝΑΣ Θ.:ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

3)ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ:ΕΠΙΤΟΜΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

4)ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ Π.Δ:ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ-ΑΤΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

5)ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Γ:ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ-ΤΟΜΟΣ 3

6)ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Γ:ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ

7)ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ:ΕΚΛΗΜΑΤΟ-ΛΟΓΙΚΑ.Η

ΦΥΛΑΚΗ.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

8)ΚΟΥΡΑΚΗΣ ΝΕΣΤΩΡ Ε.:ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

- 9)ΜΑΝΕΣΗΣ ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ Ι:ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ
- 10)ΜΠΕΝΑΚΗ ΑΝΝΑ ΨΑΡΟΥΔΑ(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ):ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ
- 11)ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Χ:ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
- 12)ΡΑΙΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ:ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ-ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
- 13)ΣΑΡΙΠΟΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ:ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- 14)ΣΑΡΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ:Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
- 15)ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ:ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
- 16)ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
- 17)ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ:ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ
- 18)BORRIE GORDON:PUBLIC LAW
- 19)JESCHECK H:DIE FREIHEITSTAFE UND IHRE SURROGATE IM DEYTSCHEN UND AUSLÄNDISCHEN RECHT.
- 20)KAISER G/KERNER J/SACK FR:KLEINES KRIMINOLOGISCHES WÖRTERBUCH.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο νόμος αποτελεί το κλειδί για την ειρήνη,την ευημερία και την ασφάλεια στην κοινωνία μας.Απο την θέσπιση των πρώτων νόμων όμως από την αρχαιότητα, εμφανίστηκαν και οι πρώτοι παραβάτες.Πώς θα έμενε ασφαλές το κοινωνικό σύνολο;Μα με την απομόνωση αυτών των στοιχείων σε χώρους σφραγιστικούς για κάποιο χρονικό διάστημα ή ακόμα και για το υπόλοιπο της ζωής τους.

Η φυλακή όμως δεν πρέπει όμως να ισοπεδώνει τα δικαιώματα του ανθρώπου.Το Ελληνικό Σύνταγμα στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τονίζει ότι ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, πόσο μάλλον στις φυλακές όπου τα κρούσματα της καταρράκωσης και του εξευτελισμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας είναι παγκόσμια καθημερινά.Ο εγκλεισμός ενός ανθρώπου στη φυλακή δεν του αφαιρεί τα δικαιώματα που έχει ως άνθρωπος. Οι φυλακές αποτελούν οπωσδήποτε ένα χώρο δοκιμασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων.ΥΠ1

Τα δικαιώματα ενός φυλακισμένου μπορούν να προσβληθούν από 2 πλευρές:Είτε από τους άλλους κρατούμενους είτε από το προσωπικό της φυλακής. Εκτός από τα δικαιώματα που στερείται ο φυλακισμένος ως τιμωρία από το νόμο(στέρηση της ελευθερίας,των υλικών αγαθών,νυχθημερόν σ'ένα κελί και όχι ετεροφυλικές σχέσεις-τα λεγόμενα δεινά της φυλάκισης:pains of imprisonment), υπάρχουν και περιπτώσεις όπου παραβιάζεται άδικα η αξιοπρέπειά του με τρόπους αποκρουστικούς(βασανιστήρια,βιασμοί,θανατική ποινή,εξευτελισμοί στα μέσα μαζικής ενημέρωσης,όχι δικαστική προστασία,λογοκρισία).Με αυτά τα φαινόμενα θα ασχοληθούμε κυρίως όπου όπως φαίνεται και από τη νομολογία δυστυχώς δεν είναι αποκυήματα της φαντασίας μας αλλά συμβαίνουν ολοένα περισσότερο στις φυλακές όλου του κόσμου.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Άποψη του Α.ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ(παραδόσεις συνταγματικού δικαίου τόμος 3)

ΖΗΤΗΜΑ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

Η ποινή του θανάτου προσβάλλει αναμφίβολα την αξιοπρέπεια του ανθρώπου.Ως το 1800 υπήρξε σύνηθες φαινόμενο σε όλο τον κόσμο ώσπου σιγά σιγά άρχισαν να την απαγορεύουν όλα τα συντάγματα της Ευρώπης. Ενδεικτικά:

Γερμανία:άρθρο 102,Αυστρία άρθρο 85,Ολλανδία άρθρο 114 και Γαλλία άρθρο24 Στην Ελλάδα η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του Συντάγματος στην αναθεωρημέ-νη του 2001 μορφή της απαγορεύει την επιβολή της θανατικής ποινής εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στον νόμο για κακουργήματα τελούμενα σε καιρό πολέμου.

Παλαιότερα με το Σύνταγμα του 1975 το πλαίσιο της θανατικής ποινής ήταν σαφώς ευρύτερο καθώς περιελάμβανε και τα σύνθετα πολιτικά εγκλήματα.

Ο λόγος για τον οποίο η θανατική ποινή δεν ισχύει πλέον υπό το νέο Σύνταγμα είναι επειδή η παραπάνω συνταγματική διάταξη,μολονότι εκφράζει σαφή ειδική βούληση του συντακτικού νομοθέτη ,είναι ανίσχυρη ως αντισυνταγματική , διότι αντίκειται προς την υπερισχύουσα γενική διάταξη του άρθρου 2παρ.1 Συντ. (υπερισχύουσα διότι θετικοποιεί την υπερθετική ή προσυνταγματική αρχή του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης αξίας),καθώς και προς την συναφή διάταξη της παρ.2 του άρθρου 7 (που απαγορεύει τα βασανιστήρια και την προσβολή της ανθρώπινης αξίας).ΥΠ2

Το ισχυρότερο πλήγμα κατά της θανατικής ποινής διεθνώς ήταν αναμφισβή-τητα η κατάργηση της από το άρθρο 1 του Έκτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Ευρωπαϊκή Σύμβαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων της 28ης Απριλίου 1983 που Κυρώθηκε από τη χώρα μας με το νόμο:2610/1988.Το θέμα της θανατικής ποινής δεν απασχόλησε μόνο νομικούς.Επιφανείς θεολόγοι υποστήριξαν φανατικά κατά καιρούς την κατάργησή της καθώς όπως τόνιζαν μόνο ο Θεός δίνει ζωή και μόνο ΑΥΤΟΣ μπορεί να την Πάρει.Κατά την προσωπική μου άποψη η –σχεδόν- απαλει-φή της θανατικής ποινής(καθώς επιβάλλεται ακόμα σε περίπτωση πολέμου) με βρίσκει σύμφωνο γιατί όσο απεχθές και αν είναι ένα έγκλημα η ζωή είναι το υπέρ-τατο αγαθό και η αφαίρεσή της ως τιμωρία θα είναι απαράδεκτη.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 2:ΠΗΓΗ-ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ

Ένα από τα σημαντικότερα αν όχι το πιο σημαντικό από τα προ-βλήματα που αντιμετωπίζουν οι κρατούμενοι είναι τα διάφορων ειδών βασανι-στήρια.Βασανιστήρια είναι οι σωματικές ή ψυχικές κακώσεις που ενεργούνται με πράξεις ή παραλείψεις ,επίσημα ή ανεπίσημα,από όργανα της εξουσίας.Απο σκοπούν δε είτε στην τιμωρία μιας συμπεριφοράς αντιπειθαρχικής ή απλώς από-δοκιμαζόμενης από τους κρατούντες είτε στην αποκάλυψη ή διαπίστωση της.

Γενικότερα:το άρθρο 7 παράγραφος 2 του Συντάγματος καθιστά τα βασα-νιστήρια αυτοτελώς απαγορευμένες πράξεις,άσχετα αν είναι ποινικά τυποποιη-μένες ή μη,δεσμεύει δε τα όργανα όλων των κρατικών λειτουργιών.Αναλυτικά:
1)Ο κοινός νομοθέτης δεν μπορεί να θεσπίσει τα βασανιστήρια ούτε σαν ποινές ούτε σαν ανακριτικές μεθόδους ούτε σαν σωφρονιστικά μέτρα.

2)Ο δικαστής δεν μπορεί να επιβάλλει τέτοιες ποινές ,έστω και αν προβλέπονται από το νόμο και στην περίπτωση αυτή οφείλει να μην τον εφαρμόσει ως αντισυνταγματικό.

3)Τα διοικητικά,εκτελεστικά και αστυνομικά όργανα,οφείλουν να μην ενεργούν τέτοιες πράξεις έστω και αν διατάσσονται από ιεραρχικά προϊστάμενες αρχές διότι η διάταξη του Συντάγματος(7 παράγραφος 2)κατισχύουν όλων των κοινών νόμων και των ιεραρχικών προσταγών αποδυναμώνοντας τις αντίστοιχες σχετικές αντίθετες διατάξεις όπως οι:άρθρο 21 ποινικού κώδικα ή το άρθρο 71 του Υπαλληλικού κώδικα.(611/1977)

Τα βασανιστήρια απαγορεύονται και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του ανθρώπου.Το άρθρο 3 της Σύμβασης αναφέρει ρητά:-κανείς δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές ή μεταχείριση απάνθρωπες ή εξευτελιστικές –και κυρώθηκε από το εσωτερικό δίκαιο με το νόμο 2329/1953

ΕΙΔΗ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

Τα βασανιστήρια μπορεί να αφορούν είτε το σώμα ή τον ψυχισμό του φυλακισμένου.Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Διαπόμepυση/υβρεολόγια από τους αστυνομικούς ή άλλους φυλακισμένους
- Υποχρεωτική αϋπνία/ορθοστασία/κόπωση
- Σωματικός σφροονισμός:ξύλοκόπημα,μαστίγωμα,υποχρωτικό κούρεμα
- Απομόνωση (λίγο νερό,λίγη τροφή,κρύο)
- Βιασμοί από τους άλλους κρατούμενους και η μη αποτροπή τους από τους φύλακες

-Μη παροχή φαγητού

-Τοποθέτηση πολλών κρατουμένων στον ίδιο κοιτώνα με αποτέλεσμα να προκύπτει βλάβη της υγείας τους λόγω των συνθηκών υγιεινής

ΜΕΣΑ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΜΟΥ

Υπάρχουν όμως και ορισμένες ενέργειες εκ μέρους της κρατικής εξουσίας οι οποίες δεν είναι βασανιστήρια και χρησιμοποιούνται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις.Τα μέτρα αυτά είναι γνωστά ως «μέσα καταναγκασμού».Τέτοια είναι οι χειροπέδες και οι μανδύες ακινητοποίησης.Το είδος και τρόπος χρήσεως των μέσων καταναγκασμού πρέπει να είναι καθορισμένα εκ των προτέρων από το κράτος και μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1)Ως προληπτικά των αποδράσεων μέτρα κατά τις μεταφορές υπό τον όρο ότι θα αφαιρούνται αμέσως όταν ο κρατούμενος προσαχθεί ενώπιον της αρχής.

2)Για ιατρικούς λόγους κατόπιν παραγγελίας του γιατρού.

3)Κατόπιν διαταγής του διευθυντή της φυλακής εφόσον οι υπόλοιποι μέθοδοι ελέγχου του φυλακισμένου απεδείχθησαν ανεπαρκείς προκειμένου να μην κατοικήσει τον εαυτό του ή άλλο κρατούμενο ή προξενήσει ζημιά στη φυλακή.

4)Η επιβολή των μέσων καταναγκασμού δεν πρέπει να παρατείνεται πέραν του απολύτως αναγκαίου χρόνου,αλλιώς γίνεται βασανιστήριο.

Ενώ λοιπόν τα βασανιστήρια είναι απάνθρωπα,εξευτελιστικά και όλα καταρρακώνουν την αξιοπρέπεια του ανθρώπου(και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υποβάλλονται οι φυλακισμένοι σε αυτά)τα μέσα καταναγκασμού λογίζονται ως μέρος της τιμωρίας των φυλακισμένων ή προκύπτουν από περαιτέρω άδικη συμπεριφορά τους

AYDIN KATA TOYPKIASYPI3

Η υπόθεση της Aydın κατά της Τουρκίας που εισήχθη στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του ανθρώπου τον Απρίλιο το 1996 είναι η εξής:

Στις 6 το πρωί της 29ης Ιουνίου 1993, τέσσερις Τούρκοι αστυνομικοί εισέρχονται στο σπίτι μιας δεκαεπτάχρονης Τουρκοπούλας Κουρδικής καταγωγής που ζει σε ένα χωριό στα ανατολικά εδάφη της Τουρκίας. Μαζί με την οικογένειά της οδηγείται στην πλατεία του χωριού όπου βρίσκονται και άλλοι συγχωριανοί τους. Απειλούνται και εξυβρίζονται για να αποκαλύψουν ό,τι γνωρίζουν γύρω από τη δράση Κούρδων αυτονομιστών και μετά η νεαρή μόνη της οδηγείται στο κτίριο της αστυνομίας. Εκεί τη γδύνουν και την τοποθετούν στο λάστιχο μιας ρόδας αυτοκινήτου που γυρνούν για πολύ ώρα βρέχοντάς τη με κρύο νερό που της το ρίχνουν με δύναμη στο σώμα. Αργότερα, της κλείνουν τα μάτια με ένα πανί και την οδηγούν σε μια αίθουσα, όπου ένα άτομο με στολή, αφού κλειδώνει την πόρτα τη βιάζει. Πριν την αφήσουν στις 2 Ιουλίου 1993, υφίσταται και πάλι ξυλοδαρμούς για μία περίπου ώρα από πολλά άτομα που την απειλούν να μη μιλήσει για ότι της συνέβη.

8 Ιουλίου του 1993, η νεαρή προσέρχεται μαζί με τον πατέρα της και μια συγγενή της στο γραφείο του εισαγγελέα της πλησιέστερης πόλης για να καταγγείλει ότι βασανίστηκε, κτυπήθηκε και βιάστηκε και να καταθέσει μήνυση. Ο εισαγγελέας ζήτησε από ένα γιατρό του τοπικού χωριού να την εξετάσει ο οποίος διαπίστωσε ότι επήλθε ρήξη του παρθενικού υμένα και αιματώματα στις εσωτερικές όψεις των μηρών. Διατάσσονται δύο ακόμη ιατρικές εξετάσεις για τη διαπίστωση εάν η μηνύουσα έχασε την παρθενιά της. Ο εισαγγελέας επικοινωνεί δι' αλληλογραφίας με το τμήμα χωροφυλακής της περιοχής των καταγγελιών αλλά τίποτε δεν επιβεβαιώνεται, ενώ ο διοικητής του τμήματος ισχυρίζεται μάλιστα ότι απώλεσε τη μνήμη του κατόπιν ενός αυτοκινητιστικού ατυχήματος.

Στις 21 Δεκεμβρίου 1993, η νεαρή ασκεί ατομική προσφυγή κατά της Τουρκίας ενώπιον της Επιτροπής επικαλούμενη παραβίαση των άρθρων 3, 6 και 13 της Σύμβασης (απαγόρευση βασανιστηρίων, δικαστική προστασία). Η Επιτροπή αφού εξετάζει συγκλίνουσες αποδείξεις συμπεράνει ότι η Aydın πραγματικά κρατήθηκε κατά την κρίσιμη περίοδο και ότι κατά την κράτησή της βιάστηκε και κακομεταχειρίστηκε. Η ενδιαφερόμενη παρακαλεί το Δικαστήριο να δεχθεί τα γεγονότα που αποδείχθηκαν ενώπιον της επιτροπής.

Η κυβέρνηση της Τουρκίας ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προσπάθησε να πλήξει τις αποδείξεις της Επιτροπής, τονίζοντας τις ασυνέπειες και τις αντιφάσεις που παρουσιάζουν όλες οι μαρτυρίες της προσφεύγουσας και του πατέρα της ενώπιον των αντιπροσώπων.

Αυτές οι μαρτυρίες περιείχαν κατά την κυβέρνηση σοβαρές αδυναμίες. Αφορούσαν: πρώτον την ημέρα και την ώρα κατά τις οποίες η οικογένεια Aydın οδηγήθηκε στην αστυνομία και δεύτερον το βιασμό και την κακομεταχείριση που δήθεν υπέστη η προσφεύγουσα κατά την κράτησή της.

Ως προς την—υποτιθέμενη κράτηση όπως υποστηρίζει η κυβέρνηση της Τουρκίας, κανένας από τους συγχωριανούς δεν ήταν σε θέση να επιβεβαιώσει την αφήγηση της ενδιαφερομένης και κανείς δεν αναγνώρισε κανένα από τους αστυφύλακες των πέριξ που θεωρήθηκαν ότι συμμετείχαν στην επιχείρηση. Ο πατέρας της προσφεύγουσας υπέδειξε στους αντιπροσώπους κατά την ακρόαση στην Άγκυρα, ότι ένας από τους χωριανούς κρατήθηκε επίσης μαζί με την οικογένειά του χωρίς εν τούτοις να πει το όνομά του. Η κυβέρνηση υποστήριξε ότι η Επιτροπή δεν έλαβε

υπόψη της το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν αναγνώρισε την αστυνομία του Derik όταν φωτογραφίες του κτιρίου της επιδειχθήσαν ,αν και είχε καταθέσει ότι δεν έφερε ταινία γύρω από τα μάτια της κατά την έξοδό της από το κτίριο.Εξάλλου η Επιτροπή έθεσε υπό αμφισβήτηση το αξιόπιστο των αστυνομικών υπηρεσιών κατά την εποχή της αναφερθείσης κράτησης και κατέκρινε αδικώς την ακρίβεια του ημερολογίου των κρατήσεων.

Ως προς τον— βιασμό και την κακομεταχείριση στην οποία δέχθη υπεβλήθη η προσφεύγουσα ενώ εκρατείτο, όπως υποστηρίζει η κυβέρνηση ούτε ο γιατρός Hettin ούτε ο γιατρός Akkus διαπίστωσαν στο σώμα της τραύματα που καταδείκνυαν βιασμό ή μια άγρια επίθεση.Η ενδιαφερόμενη βεβαιώνει ότι χτυπήθηκε κατά τη διάρκεια του βιασμού ενώ ούτε τα χέρια της, ούτε η πλάτη της ,ούτε τα γενετήσια μέρη της δείχνουν σημεία που ασκήθηκε βία για να ηττηθεί η αντίστασή της.Οι εγχυμώσεις που φαίνονται στις εσωτερικές πλευρές των μηρών της θα μπορούσαν να είχαν άλλες αιτίες από το άνοιγμα των ποδιών της προς διευκόλυνση μιας σεξουαλικής επίθεσης.Μια έκθεση μάλιστα που συντάχθηκε από μέλη της Ιατρικής Σχολής του πανεπιστημίου του Hacettepe,που διαβιβάσθηκε στην Επιτροπή από την κυβέρνηση της Τουρκίας ,δείχνει ότι τα αιματώματα θα μπορούσαν να οφείλονται στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα ανέβαινε σε γάιδαρο.Βεβαίως οι Ιατρικές εξετάσεις επιβεβαίωσαν τη ρήξη του υμένα,όμως αυτό δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι η διακόρευση συνέβη κατά τη διάρκεια του βιασμού.

Επιπλέον ο δέχθη βιασμός δεν εμπόδισε την προσφεύγουσα να συνουσιασθεί και να συλλάβει παιδί λίγο μετά από αυτό το γεγονός.Κατα την κυβέρνηση,η απόφασή της να παντρευτεί και η ικανότητά της να έχει ενεργή σεξουαλική ζωή μετά από τόσο σύντομο χρονικό διάστημα από την εμπειρία που ίδια παρουσιάζει ως τραυματική,δεν συνάδει πραγματικά με μια συμπεριφορά που θα περίμενε κανείς από μια γυναίκα που έπεσε θύμα βιασμού.Είναι δε αξιοπερίεργο ότι εν όψει του πολιτιστικού της περιβάλλοντος, η απώλεια της παρθενιάς της δεν αποτέλεσε εμπόδιο στο γάμο της.Εν συμπερασματί η κυβέρνηση της Τουρκίας ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει τις καταγγελίες της Aydin λόγω ελλείψεως πειστικών αποδείξεων.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του ανθρώπου μετά την λεπτομερή εξέταση στοιχείων απόδειξης που η Επιτροπή συγκέντρωσε για την υπόθεση της Aydin,πίστεψε αντίθετα από τις θέσεις της κυβέρνησης της Τουρκίας ότι από τις αφηγήσεις της προσφεύγουσας και του πατέρα της απορρέει μια μεγάλη συνοχή και είναι εξαιρετικά απίθανο η ενδιαφερόμενη να κατασκεύασε τις καταγγελίες της χωρίς καμία βάση.Σημειώνει ακόμα το Δικαστήριο ότι η τουρκική κυβέρνηση δεν συγκέντρωσε τις απαραίτητες αποδείξεις κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασεως ενώ τα ιατρικά αποτελέσματα που επικαλείται δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την απόκρουση του βιασμού.

Η απόφαση του δικαστηρίου,λαμβάνοντας υπόψη την ταπείνωση ενός βιασμού και τις ψυχολογικές συνέπειες μιας τέτοιας πράξης χαρακτήρισε το περιστατικό ως βασανιστήριο και έτσι εμπίπτει στο άρθρο 3 της Συμβάσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου.(Άρθρο 3 της Σύμβασης: κανείς δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές απάνθρωπες ή εξευτελιστικές).Σε σύνολο 21 δικαστών που συγκρότησαν τη δικαιοδοτική σύνθεση του δικαστηρίου, οι 14 καταδίκασαν την Τουρκία να αποζημιώσει την Aydin για ηθική βλάβη καταβάλλοντάς της 25000 λίρες.

Το αποτέλεσμα αυτό ήταν μια δικαίωση για όλα τα βασανιστήρια στα οποία υπόκεινται οι φυλακισμένοι όλου του κόσμου και ένα ράπισμα κατά την προσωπική

μου άποψη στις αυθαιρεσίες των διοικήσεων όλων των κρατών που δυστυχώς δημιουργούν περισσότερα βασανιστήρια στους κρατούμενους απ' ότι οι συγκρατούμενοι τους.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 3:Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΕΓΙΝΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΣΑΡΜΑ

ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

Ένα επίσης πολύ σημαντικό δικαίωμα των απανταχού φυλακισμένων που παραβιάζεται συχνά είναι το δικαίωμα επικοινωνίας που έχουν οι τελευταίοι με τα αγαπημένα τους πρόσωπα.Η επικοινωνία αυτή γίνεται συνήθως με επιστολές και το πρόβλημα που δημιουργείται είναι ότι συχνά λογοκρίνονται και παραποιούνται από το προσωπικό της φυλακής. ,κάτι που είναι εντελώς απαράδεκτο και αντισυνταγματικό όπως προκύπτει από το άρθρο 19 του Συντάγματος που αναφέρει:το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απαραβίαστο.

Η προστασία του απόρρητου των επιστολών αποσκοπεί στη διασφάλιση της ελεύθερης προσωπικής επικοινωνίας.Προυποθέτει όπως είναι φυσικό τουλάχιστον δύο πρόσωπα:τον αποστολέα του μηνύματος και εκείνον που το δέχεται,(τον λήπτη) καθώς και την μυστικότητα του περιεχομένου αφού αν είναι δημοσιοποιήσιμο δεν υπάρχει λόγος προστασίας.Απόρρητο είναι το απολύτως μυστικό και αυτό εξαρτάται από τη βούληση των επικοινωνούντων.Πρέπει να προστατεύεται,αρκεί να το θέλησαν οι ενδιαφερόμενοι και να έλαβαν τα απαραίτητα μέτρα για να διαφυλάξουν τη μυστικότητα του κειμένου.ΥΠ4Απαραίτητο στοιχείο για να υπάρχει απόρρητο είναι και το ότι η επιστολή πρέπει να είναι κλειστή(σφραγισμένη).Μια επιστολή που εκούσια και αβίαστα αφέθηκε ανοιχτή από τον αποστολέα δεν καλύπτεται από το απόρρητο και επομένως μπορεί να κατασχεθεί και να διαβαστεί από τα κρατικά όργανα.Πολλοί κρατούμενοι αν δεν το ξέρουν αυτό και δεν σφραγίσουν καλά την επιστολή τους είναι έρμαιο του προσωπικού της κάθε φυλακής.

Το απαραβίαστο του απορρήτου δεσμεύει τόσο τον κοινό νομοθέτη όσο και την διοίκηση εν γένει:τους πολιτικούς δημοσίους υπαλλήλους,τις ένοπλες δυνάμεις και βεβαίως τους δικαστικούς λειτουργούς.Η λογοκρισία που επικρατεί στις φυλακές δεν καταπονεί σωματικά τον κρατούμενο αλλά υπεισέρχεται σαφώς στην σφαίρα της προσωπικότητας του και προσβάλλει την αξιοπρέπεια του κάθε ατόμου.Είναι ένα φαινόμενο που κυριαρχεί στις φυλακές και ένα μέσο εκβιασμού από τους ασυνείδητους φύλακες προς τους φυλακισμένους(χρήματα για να φθάσει η επιστολή ανέγγιχτη στον αποδέκτη της)αποτελεί παράπονο πολλών φυλακισμένων.Η πολιτεία οφείλει να λάβει περισσότερα μέτρα προστασίας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 4:ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ ΜΑΝΕΣΗ

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΑΔΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 είναι σαφής:ο νόμος ορίζει με ποιους όρους το κράτος παρέχει,ύστερα από δικαστική απόφαση,αποζημίωση σε όσους

καταδικάστηκαν,προφυλακίστηκαν ή με άλλο τρόπο στερήθηκαν άδικο ή παράνομο την προσωπική τους ελευθερία.Η σχετική διάταξη θεσπίστηκε για πρώτη φορά στο Σύνταγμα του 1927(άρθρο 11 παράγραφος 7),την υιοθέτησε δε και το Σύνταγμα του 1952(άρθρο 5 παράγραφος 4).Το Σύνταγμα του 1975 τη συμπλήρωσε με τη διάταξη ότι η αποζημίωση παρέχεται με δικαστική απόφαση.Η προσθήκη αυτή οφείλεται κυρίως στην πείρα από τις καταχρήσεις της τελευταίας δικτατορίας που κατά κόρον φυλάκιζε άδικο πολύ κόσμο.

Ο νόμος τον οποίο προβλέπει η σχετική διάταξη (άρθρο 7 παράγραφος 4 του Συντάγματος) είναι ουσιαστικά ο κώδικας πολιτικής δικονομίας στα άρθρα 533-545 που καθορίζει ποια πρόσωπα έχουν δικαίωμα για αποζημίωση:

Οι απλώς προφυλακισθέντες που αθώωθηκαν με βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου.

Οι φυλακισθέντες με καταδικαστική απόφαση η οποία εξαφανίστηκε έπειτα,συνεπεία ενδίκου μέσου που ασκήθηκε,θεωρούμενοι και αυτοί σαν προφυλακισθέντες

Οι καταδικασθέντες που αθώωθηκαν με απόφαση ύστερα από επανάληψη της διαδικασίας ή τιμωρήθηκαν με ποινή μικρότερης διάρκειας,εξέτισαν όμως το σύνολο της ποινής που τους είχε αρχικά επιδικαστεί.

Η αποζημίωση όμως για τα όλα εκείνα τα άτομα που με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο φυλακίστηκαν άδικο,είχε παραμείνει στην Ελλάδα νεκρό γράμμα για δεκαετίες αφού τα ελληνικά δικαστήρια αρνούνταν πεισματικά και επίμονα να επιδικάσουν τέτοιες αποζημιώσεις.Η ματαίωση της υλοποίησης της συνταγματικής επιταγής μεθοδεύονταν κυρίως μέσω της κρίσης του αρμόδιου δικαστηρίου ότι αυτός που κρατήθηκε προσωρινά έγινε από δική του βαριά αμέλεια και άρα είναι συνυπαίτιος της κράτησης ή της καταδίκης του,με αποτέλεσμα να αποκλείεται η αποζημίωσή του κατά το άρθρο 535 παράγραφος 1 του κώδικα της πολιτικής δικονομίας.

Η πρακτική αυτή προκάλεσε την καταδίκη της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παραβίαση του άρθρου 6 παράγραφος 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των δικαιωμάτων του Ανθρώπου,επειδή δεν διασφαλιζόταν ειδικότερα η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος του ενδιαφερομένου για ακρόαση στο θέμα της καταβολής αποζημίωσης και απουσίαζε η απαιτούμενη αιτιολογία των σχετικών αποφάσεων.Ευεργετικό επακόλουθο των καταδικαστικών αυτών αποφάσεων ήταν να ευαισθητοποιηθεί ο κοινός νομοθέτης και να αντικαταστήσει με το άρθρο 26 νόμου 2915/2001,το σύνολο των σχετικών διατάξεων 533-545 του κώδικα πολιτικής δικονομίας.Έτσι το νέο άρθρο 535 του κώδικα της πολιτικής δικονομίας αποκλείει την αποζημίωση μόνο εφόσον ο ενδιαφερόμενος έγινε από πρόθεση παραίτιος της καταδίκης ή της προσωρινής κράτησής του,ενώ το άρθρο 536 διασφαλίζει την άσκηση του δικαιώματος ακρόασης και ένα εύλογο ελάχιστο όριο αποζημίωσης.

Προσωπικά πιστεύω ότι η ζωή είναι το υπέρτατο αγαθό και η υπέρτατη αξία.Συνεπώς, το να φυλακίζεται κάποιος άδικο και να στερείται αδικαιολόγητα τις χαρές της ζωής είναι ανεπίτρεπτο.Ακόμα πιο άσχημο όμως είναι να μην δίνεται τουλάχιστον αποζημίωση από το κράτος και να αναζητούνται τρόποι να αποφευχθεί κάτι που έτσι και αλλιώς(τα χρήματα)είναι απίστευτα κατώτερο σε αναλογία με αυτό που χάθηκε ανεπιστρεπτί(τα χρόνια μέσα στη φυλακή).

ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ AIDS

Ο σχετικά νέος και θανατηφόρος ιός του aids είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φυλακισμένοι καθώς (κυρίως τα προηγούμενα 20 χρόνια) θερίζει ζωές. Το μέγεθος της σημασίας του θέματος αυτού απεικονίζεται στο γεγονός ότι συγκριτικά, τα νούμερα του θανάτου από τον διαβολικό ιό είναι απείρως μεγαλύτερα μέσα στις φυλακές από ότι έξω από αυτές. Πάντως οι κρατούμενοι διεκδίκησαν και πέτυχαν κάποιες προφυλάξεις που έχουν περιορίσει κάπως τα νούμερα. Εξελιχτικά το πολύ ζωτικό ζήτημα του AIDS στις φυλακές έχει ως εξής: Κατά το έτος 1985 συνειδητοποιήθηκε στην Ευρώπη ο κίνδυνος του ιού του aids στις φυλακές, λόγω του μεγάλου αριθμού των τοξικομανών κρατουμένων, που ως γνωστόν ανήκαν στις ομάδες υψηλού κινδύνου. Παρουσιάστηκαν λοιπόν αντιδράσεις αγωνίας και πανικού τόσο από μέρους του προσωπικού των φυλακών όσο και των κρατουμένων και στάσεις στην Γαλλία, στο Βέλγιο, την Γερμανία και την Ισπανία. Την περίοδο εκείνη οι τρόποι μετάδοσης του ιού δεν ήταν απόλυτα γνωστοί με αποτέλεσμα να υπάρχουν παράλογες συμπεριφορές: π.χ κάποιιοι ζητούσαν την υποχρεωτική εξέταση για AIDS όλων των κρατουμένων και την απομόνωση των φορέων. Οι κρατούμενοι δεν ήθελαν να συμβιώσουν με τους φορείς και το προσωπικό της φυλακής και η αστυνομία που τους μετέφερε φοβούνταν να τους πλησιάσουν. Είναι το έτος 1987 που οι διευθυντές των φυλακών συναντώνται στο Στρασβούργο στα πλαίσια του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπου διαπιστώνεται ότι οι φορείς του AIDS στην Ευρώπη ανέρχονται σε ποσοστό 12% των κρατουμένων. Πρώτη έρχεται η Ισπανία με 25%(!), μετά η Γαλλία με 12.6%, ακολουθεί η Ιταλία με 12.3% και τέλος η Ελβετία με 11%. Αν και το ποσοστό των Ελλήνων κρατουμένων-φορέων ήταν μικρό, οι φύλακες των φυλακών Κορυδαλλού το 1988 έκαναν δύο απεργίες όπου μεταξύ των άλλων ζητούσαν και βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στις φυλακές αναφερόμενοι στους κινδύνους που διέτρεχαν από το AIDS.

Μπροστά στην σύγχυση που υπήρχε εκείνη την εποχή σχετικά με την ασθένεια, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και το Συμβούλιο της Ευρώπης έθεσαν τις βάσεις μιας στρατηγικής για την πρόληψη της ασθένειας στις φυλακές σεβόμενοι τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας πρότεινε:

Την βελτίωση της γενικής υγιεινής και των υπηρεσιών υγείας στις φυλακές.

Την αύξηση των κονδυλίων για την υγιεινή των φυλακών

Την δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το προσωπικό των φυλακών και τους κρατούμενους.

Την απαγόρευση των διακρίσεων σε βάρος των φορέων του AIDS όπως για παράδειγμα η απομόνωσή τους ή η συγκέντρωσή τους σε ένα χώρο.

Την χορήγηση προφυλακτικών και συρίγγων.

Παράλληλα το Συμβούλιο της Ευρώπης, στηριζόμενο στις προτάσεις του παραπάνω Οργανισμού, υιοθέτησε στις 30/6/88 την 1080/88 σύσταση σχετικά με την πρόληψη του AIDS στη φυλακή και χάραξε τις κύριες γραμμές της ευρωπαϊκής πολιτικής για την υγεία και την πρόληψη της μετάδοσης του ιού στις φυλακές. Αυτές στηρίζονται στην ατομική υπευθυνότητα των κρατουμένων και είναι οι εξής:

Συνεχής πληροφόρηση του προσωπικού των φυλακών για τους τρόπους μετάδοσης του ιού.

Ενημέρωση των κρατουμένων σχετικά με τους τρόπους μετάδοσης του ιού και των κινδύνων από ομοφυλοφιλικές σχέσεις ως και της χρήσης μιας σύριγγας από περισσότερους τοξικομανείς.

Τη δυνατότητα να κάνουν τεστ ή να ζητούν συμβουλές και να υπάρχει απόρρητο των αποτελεσμάτων.

Την επιβολή μέτρων απομόνωσης μόνο αν οι κρατούμενοι φορείς συμπεριφέρονται ανεύθυνα.

Την μεταφορά των φυλακισμένων που αναπτύσσουν την ασθένεια σε νοσοκομεία.

Την απόλυση από τις φυλακές των αρρώστων.

Την χορήγηση προφυλακτικών και την παρεμπόδιση εισαγωγής ναρκωτικών στις φυλακές.

Την δυνατότητα άμβλωσης σε γυναίκες φορείς που είναι έγκυοι.

Στην Ελλάδα εξάλλου, οι σχέσεις ακόμη και σήμερα των φυλάκων με τους φορείς είναι τεταμένες και υπάρχουν συνεχείς αναφορές των πρώτων προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης όπου παραπονιούνται για ξυλοδαρμούς φορέων από υπαλλήλους.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΦΥΛΑΚΗ

Γενική αρχή του σωφρονιστικού μας συστήματος είναι ότι οι άπαντες οι κρατούμενοι υποχρεούνται να εργάζονται αναλόγως της σωματικής τους ικανότητας η οποία διαπιστώνεται από τον εκάστοτε γιατρό. Αν δεν τηρούνται όμως ορισμένες προϋποθέσεις τότε προσβάλλεται η προσωπικότητα του φυλακισμένου και ξεπερνά τα όρια της υποχρέωσης του να δουλέψει ως μέρος της τιμωρίας του. Οι προϋποθέσεις αυτές ΥΠ5 είναι οι εξής:

1) Η εργασία αυτή πρέπει, κατά το μέτρο του δυνατού, να είναι τέτοιας φύσεως ώστε να διατηρεί ή και να επαυξάνει τις ικανότητες του κρατουμένου να κερδίζει έντιμα την διαβίωσή του μετά την απόλυσή του.

Πρέπει να παρέχεται στους φυλακισμένους και ιδίως στους ανήλικους χρήσιμη επαγγελματική κατάρτιση.

2) Εντός των ορίων μιας επαγγελματικής επιλογής και αναλόγως προς τις απαιτήσεις της διοικήσεως και της πειθαρχίας, πρέπει να παρέχεται στους κρατούμενους η δυνατότητα εκλογής της εργασίας στην οποία επιθυμούν να επιδοθούν.

Πρέπει να παρέχεται στους κρατούμενους παραγωγική εργασία ικανή να τους απασχολήσει κατά τη διάρκεια μιας κανονικής ημέρας εργασίας.

Η οργάνωση και οι μέθοδοι της σωφρονιστικής εργασίας πρέπει να είναι παραπλήσιοι κατά το δυνατόν με αυτούς που διέπουν την ελεύθερη εργασία έτσι ώστε να εθισθούν οι κρατούμενοι στους όρους της ελεύθερης αγοράς.

Όταν οι κρατούμενοι χρησιμοποιούνται σε εργασίες μη ελεγχόμενες από τη διοίκηση πρέπει πάντοτε να βρίσκονται υπό την επίβλεψη του σωφρονιστικού προσωπικού.

Τα προβλεπόμενα μέτρα στην ελεύθερη εργασία για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργατών είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται επίσης και στα σωφρονιστικά καταστήματα.

Σε περίπτωση ατυχήματος κατά την διάρκεια της εργασίας πρέπει να παρέχεται αποζημίωση όμοια με αυτή της ελεύθερης εργασίας.

Το ανώτατο όριο των ωρών εργασίας των κρατουμένων καθ' ημέρα και καθ' εβδομάδα πρέπει να ορίζεται είτε από το νόμο ή από διοικητική πράξη.

Το καθοριζόμενο ωράριο εργασίας πρέπει να αφήνει μία ημέρα αναπαύσεως την εβδομάδα και αρκετό ελεύθερο χρόνο για την εκπαίδευση και τις υπόλοιπες ενέργειες που προβλέπονται για την μεταχείριση του κρατουμένου.

Μία τελευταία αλλά πολύ σημαντική προϋπόθεση είναι η ανάγκη για αμοιβή της εργασίας που παρέχουν οι κρατούμενοι στη φυλακή έτσι ώστε να διεγείρηται η ενεργητικότητά τους και το ενδιαφέρον τους προς την εργασία. Ο κανονισμός πρέπει ακόμα να επιτρέπει στους κρατούμενους να δαπανούν τουλάχιστον ένα μέρος της αμοιβής αυτής προς αγορά εγκεκριμένων πραγμάτων για ατομική τους χρήση καθώς και να αποστέλλουν ένα ποσό και στην οικογένειά τους.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 5:ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΜΙΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ.

ΕΣΔΑ ΑΡΘΡΟ 5:ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΤΕΡΟΥΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Ενδιαφέρον θα είναι σε αυτό το σημείο να δούμε τα δικαιώματα του ανθρώπου που συλλαμβάνονται όπως αυτά αναφέρονται ρητά στο άρθρο 5 παράγραφοι 2-5 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στην υπόθεση Σακίκ κατά Τουρκίας που σχετίζεται με το άρθρο αυτό. Τα δικαιώματα που έχει ο συλληφθείς σύμφωνα με το άρθρο 5 είναι τα εξής:

Άρθρο 5 παράγραφος 2:Κάθε άτομο που συνελήφθη πρέπει να πληροφορείται κατά το δυνατόν συντομότερα και σε γλώσσα την οποία κατανοεί τους λόγους της σύλληψής του καθώς και κάθε κατηγορία που διατυπώνεται εναντίον του.

Άρθρο 5 παράγραφος 3:Κάθε πρόσωπο που συνελήφθη και κρατήθηκε, οφείλει να παραπεμφθεί σύντομα ενώπιον δικαστού ή άλλου δικαστικού λειτουργού νόμιμα εντεταλμένου, έχει δε το δικαίωμα να δικαστεί εντός λογικής προθεσμίας ή να απολυθεί κατά τη διαδικασία. Η απόλυση μπορεί να εξαρτηθεί από εγγύηση που εξασφαλίζει την παράσταση του ενδιαφερόμενου στη διαδικασία.

Άρθρο 5 παράγραφος 4:Κάθε πρόσωπο που στερείται της ελευθερίας του ως συνέπεια συλλήψεως ή κρατήσεως έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να αποφασίσει εντός βραχείας προθεσμίας επί του νόμιμου της κρατήσεώς του και να διατάξει την απόλυσή του, σε περίπτωση παράνομης κράτησης.

Άρθρο 5 παράγραφος 5:Κάθε πρόσωπο, θύμα συλλήψεως ή κρατήσεως υπό συνθήκες αντίθετες προς τις ανωτέρω διατάξεις, έχει δικαίωμα επανορθώσεως.

Ακολουθεί η υπόθεση Σακίκ κατά Τουρκίας που παραβίασε πολλές διατάξεις του ανωτέρου άρθρου και απασχόλησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

ΣΑΚΙΚ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΥΠ6

Έξι Τούρκοι βουλευτές που κατηγορούνται για τρομοκρατική

δραστηριότητα, συλλαμβάνονται, το Νοέμβριο του 1992 μετά την άρση της ασυλίας και κρατούνται προσωρινά για δεκατέσσερις ημέρες χωρίς να εμφανιστούν ενώπιον δικαστικής αρχής. Στη συνέχεια, ένα μονομελές δικαστήριο τους προφυλακίζει. Προσφεύγουν κατά της απόφασης προφυλάκισης, αλλά η προσφυγή τους απορρίπτεται, όπως συνέβαινε πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις στην Τουρκία. Καμία πρακτική δυνατότητα αποζημίωσης δεν τους παρέχει το τουρκικό δίκαιο για την παράνομη κράτησή τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Κυβέρνηση της Τουρκίας για να στηρίξει τις θέσεις της, υποστηρίζει ότι έκανε χρήση του δικαιώματος εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 15 της Συμβάσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Πρέπει λοιπόν καταρχάς να ερευνηθεί αν η εν λόγω εξαίρεση εφαρμόζεται στα γεγονότα της υποθέσεως. Το άρθρο 15 αναφέρει τα εξής: <Εν περιπτώσει πολέμου ή ετέρου δημοσίου κινδύνου απειλούντος την ζωή του έθνους, το υψηλά συμβαλλόμενο μέρος δικαιούται να λάβει μέτρα κατά παράβαση των προβλεπομένων υποχρεώσεων της Συμβάσεως>. Από την άλλη πλευρά οι προσφεύγοντες μαζί με την Επιτροπή εκτιμούν ότι η εν λόγω εξαίρεση δεν εφαρμόζεται στα μέτρα στα οποία αυτοί υπεβλήθησαν.

Το Δικαστήριο κατέληξε στο ότι το άρθρο 15 δεν επιτρέπει εξαιρέσεις από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση παρά μόνο εντός πολύ αυστηρού πλαισίου όταν η κατάσταση το απαιτεί. Η Άγκυρα κατά το Δικαστήριο δεν βρέθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και θα ευρίσκετο σε αντίθεση με το σκοπό και το αντικείμενο αυτής της διάταξης αν, καλούμενο να εκτιμήσει την εδαφική εφαρμογή της εξαίρεσης για την οποία πρόκειται, θα επεξέτεινε τα αποτελέσματα σε ένα χώρο του τουρκικού εδάφους που δεν καλύπτεται ρητά με την τουρκική δήλωση. Εκ τούτου παρέπεται ότι η εξαίρεση εφαρμόζεται *ratione loci* στα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως και δεν υφίσταται λόγος υπαγωγής στο άρθρο 15 στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Ενώπιον της Επιτροπής οι βουλευτές υποστήριξαν ότι η σύλληψή τους στοιχειοθετούσε μια παραβίαση του άρθρου 5 παράγραφος 1 της Συμβάσεως. Το συμπέρασμα της Επιτροπής ήταν ότι η διάταξη αυτή δεν παραβιάσθη. Οι προσφεύγοντες τότε ισχυρίστηκαν την παράβαση της παραγράφου 3 του άρθρου 5 αφού δεν προσήχθησαν συντόμως ενώπιον ενός δικαστού ή άλλης Αρχής που είχε εξουσιοδοτηθεί να ασκεί δικαστικά καθήκοντα και η Επιτροπή συμφώνησε αρχικά με την τοποθέτηση αυτή.

Η κυβέρνηση της Τουρκίας προκειμένου να δικαιολογήσει τις πράξεις της, προέβαλλε την φύση και την ευρύτητα της τρομοκρατικής απειλής στην Τουρκία καθώς και τις δυσκολίες και ιδιαιτερότητες των διαδικασιών εναντίον της, η οποία είναι μάλιστα ασυγκρίτως πιο σοβαρή και πιο άμεση από αυτές που προέρχονται από άλλες τρομοκρατικές καταστάσεις στην Ευρώπη. Στην προκειμένη περίπτωση όπως υποστηρίζει η Τουρκία ο εισαγγελέας διέθετε εδώ και καιρό πληροφορίες που επιβεβαίωναν τις υποψίες περί συνδέσεως των ενδιαφερομένων με το Ρ.Κ.Κ. Απέμενε να συγκεντρωθούν οι αποδείξεις-22 συνολικά φάκελοι-εξ' ου και η ανάγκη κράτησης των προσφευγόντων. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο όμως κατέληξε στο ότι ακόμα και αν οι δραστηριότητες των κατηγορουμένων σχετίζονταν με τρομοκρατική απειλή ήταν απαράδεκτη η κράτησή τους χωρίς παρέμβαση δικαστηρίου. Ως εκ τούτου υφίσταται παραβίαση του άρθρου 5 παράγραφος 3 και οι προσφεύγοντες κρίθηκαν αθώοι ενώ η τουρκική κυβέρνηση υποχρεώθηκε να τους ελευθερώσει.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΕΓΙΝΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΣΑΡΜΑ.

17 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΠΡΩΗΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Παρακολουθήσαμε τα δικαιώματα των φυλακισμένων και τις συχνότερες παραβιάσεις τους από την κρατική εξουσία. Ενδιαφέρον θα είχε σε αυτό το σημείο να εστιάσουμε στη θέα του προβλήματος από την οπτική των ίδιων των παθόντων, των φυλακισμένων. Ένα άτομο το οποίο έχει βιώσει την εμπειρία της φυλακής γνωρίζει καλύτερα τα ελαττώματα του σωφρονιστικού συστήματος. Ακολουθούν 17 προτάσεις από έναν πρώην κρατούμενο για μια σωφρονιστική μεταρρύθμιση που θα βελτιώσει αρκετά τη ζωή στις φυλακές.

- 1) Την θεσμοθέτηση της κοινωνίας δικαιούχων ελευθέρων πολιτών συμπληρωματικά της κοινωνίας ελέους και φιλανθρωπίας.
- 2) Την πλήρη εγκαθίδρυση του κράτους δικαίου και πρόνοιας με παράλληλη απεξάρτηση από τους μηχανισμούς του κράτους καταστολής.
- 3) Την δημιουργία κοινωνικών πυρήνων-φορέων ως μηχανισμών αντισωμάτων σε όλο το φάσμα που σχετίζεται με τα παραβατικά άτομα και την κοινωνική τους επανένταξη.
- 4) Την διάδοση των αναγκαίων γνώσεων και πληροφοριών προς διάπλωση ήθους και ελευθέρου πνεύματος-κοινωνική ενημέρωση και καταπολέμηση της προκατάληψης δια των μέσων μαζικής επικοινωνίας.
- 5) Την διασφάλιση λειτουργικής διαφάνειας μέσω κοινωνικού και κρατικού ελέγχου.
- 6) Την εξασφάλιση πόρων για την ίδρυση ταμείων στήριξης και παρέμβασης της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, κυρίως των κοινωνικών πυρήνων και πρωτοβουλιών.
- 7) Την έμφαση στην δημιουργία αγροτικών φυλακών για καθαρά ποινικούς κρατούμενους και κέντρων αποτοξίνωσης για τοξικο-εξαρτημένους. Επίσης έμφαση στο καθεστώς της ημιελεύθερης διαβίωσης και ίδρυση βιοτεχνιών και μονάδων σύγχρονης παραγωγής προϊόντων από φυλακισμένους και αποφυλακισμένους με ταυτόχρονη οικονομική τους χειραφέτηση μέσω εργασίας.
- 8) Την εκπαίδευση των σωφρονιστικών υπαλλήλων σε σχολές ψυχολογίας, εγκληματολογίας και γενικώς συμπεριφοράς παραβατικών ατόμων.
- 9) Την μεγάλη ενίσχυση του πληθυσμού επαγγελματιών σχετικών με τον σωφρονισμό από ειδικούς κοινωνιολόγους, εγκληματολόγους, ψυχιάτρους συμπεριφοράς, τοξικολόγους, νομικούς συμβούλους, οικονομολόγους.
- 10) Την ίδρυση σχολείων αναλφάβητων και μεταπτυχιακών σπουδών σε κατάσταση ανελευθερίας.
- 11) Τον σεβασμό στην ελευθερία και μετριοσύνη στην ποινική μεταχείριση των παραβατικών ατόμων, έλεγχο της προσωπικότητας κατά την διάρκεια της φυλάκισης, ταξινόμηση των φυλακισμένων σε σχέση προς την προσωπικότητά τους.
- 12) Την πλούσια αρωγή στήριξης και αποκατάστασης των αποφυλακισμένων καθώς και την επαγγελματική τους μετεκπαίδευση.
- 13) Τον εκσυγχρονισμό της δικαστικής λειτουργίας μέσω διοικητικών παρεμβάσεων προς όφελος της ταχύτερης δικονομικής ροής.

- 14) Την ενίσχυση του κύρους της δικαιοσύνης μέσω συνεχών μετεκπαιδεύσεων των δικαστικών λειτουργών καθώς και μέσω δημιουργίας χώρων, αιθουσών και κτιρίων αισθητικά και λειτουργικά καταλλήλων για το ανάλογο έργο.
- 15) Την πολιτική αποποινικοποίησης της ζωής των Ελλήνων.
- 16) Την κατάργηση της χρήσεως του ποινικού μητρώου νέων αποφυλακισμένων (μέχρι 45 ετών), αφού έχουν επανεκπαιδευτεί και προσπαθούν να επανενταχθούν στην κοινωνία μέσω της εργασίας τους και εφαρμογής των γνώσεων τους.
- 17) Την διοικητική παρέμβαση του κράτους για την καταπολέμηση του διαφημιζόμενου εγκλήματος μέσω του τύπου και άλλων μέσων (εμμέσως, φωτογραφίες φρίκης, τίτλοι και κείμενα βίαια)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η φυλακή, αποτελώντας ανέκαθεν κατά τον Foucault τη σκοτεινότερη περιοχή του μηχανισμού της δικαιοσύνης, δεν έπαψε ποτέ να έχει ένα τιμωρητικό σκοπό. Παράλληλα όμως οφείλει να γίνει αποδοτική για τον κρατούμενο και την κοινωνία έτσι ώστε η στερητική της ελευθερίας ποινή να μην παραβιάζει τον πυρήνα της προσωπικής υπόστασης του δράστη. ΥΠ7 Στις φυλακές δεν δοκιμάζονται μόνο οι κρατούμενοι αλλά δοκιμάζεται το ίδιο το κράτος δικαίου. ΥΠ8

Ο φυλακισμένος πρέπει να απολαμβάνει το δικαίωμα στην προσωπικότητά του όπως και κάθε άλλος πολίτης και σε περίπτωση προσβολής της δικαιούται να στραφεί στα άρθρα 57, 59 του αστικού κώδικα. Σε όλους τους σωφρονιστικούς χώρους πρέπει να γίνεται σεβαστή η υπόληψη του κάθε κρατούμενου σαν ατόμου, να διασφαλίζεται η σωματική του ακεραιότητα και να υπάρχουν συνθήκες διαβίωσης που να μην αποτελούν από μόνες τους προσβολές της προσωπικότητας (π.χ χώροι υγιεινής και διαμονής καθαροί).

Οπωσδήποτε τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα προόδου σε όλη την Ευρώπη όσον αφορά τα δικαιώματα των φυλακισμένων, ιδίως στο σημαντικό ζήτημα των βασανιστηρίων. Πάντως υπάρχει δρόμος ακόμη και είναι γεγονός ότι αρκετές παραβιάσεις που γίνονται σε βάρος των κρατούμενων πολλές φορές δεν καταγγέλλονται από τους ίδιους λόγω φόβου επωδυνότερων αντιπάλων.

Η φυλακή εμφανίζει εκ πρώτης όψεως πολλά από τα χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας. Έχει μια καθιερωμένη οργάνωση και κατανομή της εργασίας, μια δομή καθιερωμένων ρόλων, ένα σύστημα κανόνων. Είναι όμως ταυτόχρονα και μια μικροκοινωνία με πολλές ιδιαιτερότητες. Η κυριότερη συνίσταται στο ότι όλη η δομή της φυλακής έχει ως υπόβαθρο τη μη οικειοθελή πειθάρχηση των φυλακισμένων. Αναπόδραστα υπάρχει μια σχέση αμοιβαίας δυσπιστίας μεταξύ φυλάκων και κρατουμένων. Το ζήτημα είναι να απαμβλύνεται αυτή η αντιπαλότητα κατά το δυνατόν ώστε τα δικαιώματα των φυλακισμένων να μένουν απαραβίαστα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΑΠΟΨΗ ΝΕΣΤΟΡΑ ΚΟΥΡΑΚΗ

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΑΠΟΨΗ ΑΝΔΡΕΑ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

1) Πηγή: www.dsa.gr

ΕΔΑΔ 18/12/2003

Καταχωρήθηκε 15-03-04

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων Ανθρώπου-Απαράδεκτη αναίρεση

Μετά από προσφυγή Έλληνα πολίτη, του οποίου οι αναιρέσεις κατά τριών ερήμην καταδικαστικών αποφάσεων απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες από τον Άρειο Πάγο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαπίστωσε διπλή παραβίαση του δικαιώματός του σε μια δίκαιη δίκη που εγγυάται το άρθρο 6παρ1 της ΕΣΔΑ, διότι:

- Η απόρριψη ως απαράδεκτων των αναιρέσεων με την αιτιολογία ότι δεν προσκόμισε μέχρι τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης πιστοποιητικό του Διευθυντή των φυλακών που να βεβαιώνει ότι μετά τη λήξη της αναβολής της εκτέλεσης κρατείται σε αυτές προς έκτιση των επιβαλλομένων ποινών, προσβάλλει την ουσία του δικαιώματος άσκησης των ενδίκων μέσων συνιστώντας ένα υπερβολικό εμπόδιο στο δικαίωμα πρόσβασης στο δικαστήριο και επομένως στο δικαίωμα σε μια δίκαιη δίκη
- Παραγνωρίστηκε η αρχή της κατ'αντιδικία διαδικασίας, που συνιστά θεμελιώδη πηγή του δικαιώματος σε μια δίκαιη δίκη, διότι ο Άρειος Πάγος σε Συμβούλιο απέρριψε τις αιτήσεις αναίρεσης για διαφορετικό λόγο από κείνο για τον οποίο είχε προτείνει ο Εισαγγελέας την απόρριψη, με συνέπεια να αιφνιδιαστεί ο ανααιρεσίων και να μη μπορέσει να αντικρούσει άλλο πιθανό λόγο αναίρεσης, πέραν εκείνου που πρότεινε ο Εισαγγελέας και δεν έκανε δεκτό ο Άρειος Πάγος.

2) Πηγή: Σύνοψη της ποινικής νομολογίας-ποινικά χρονικά (Δικαιώματα κατά τη διάρκεια της δίκης)

Άρειος Πάγος 895/1972: Ο συνήγορος του κατηγορουμένου δεν δικαιούται να απευθύνει σε αυτόν ερωτήσεις μετά το πέρας της απολογίας

Εφ./1980 Λ/90: Ο κατηγορούμενος δικαιούται να ζητήσει την χορήγηση αντιγράφου της δικογραφίας από τον ανακριτή ευθύς αμέσως αφότου προσέλθει ή προσαχθεί προς απολογία.

Πλημμ. Αθηνών 5148/1981 λβ/937: Ο κρατούμενος δικαιούται όχι μόνο να παρασιωπήσει αυτοβούλως την επικίνδυνη για αυτόν αλήθεια, αλλά και να αρνηθεί ψευδόμενος την αλήθεια ενοχοποιητικών περιστατικών. Ακόμη δικαιούται να διαστρεβλώσει την αλήθεια και να εκθέσει ψευδή γεγονότα ατιμωρητί, εφόσον δεν επιρρίπτει ευθύνη σε άλλον και δεν προσβάλλει την τιμή και την υπόληψη άλλου.

Άρειος Πάγος 627/1976: Εφ' όσον ο μοναδικός συνήγορος του επί κακουργήματι κατηγορουμένου απουσίαζε κατά την διάρκεια εξέτασης του μάρτυρος, χωρίς εν τω μεταξύ να διορισθεί έτερος συνήγορος, επέρχεται απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας λόγω παραβάσεως των διατάξεων 340, 344 και 348 του κώδικα πολιτικής δικονομίας.

Άρειος Πάγος 23/1982: Κατά την συζήτηση περί της εφαρμοστέας ποινής δέον είναι να λάβει τον λόγο τελευταίος ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορος του.

Άρειος Πάγος 1085/1974: Επίλθε παραβίαση των δικαιωμάτων του φυλακισμένου διότι καταδικάσθη εις μείζονα ποινή, χωρίς ο εισαγγελέας να ασκήσει τη δική του έφεση.

3) Πηγή: ΕΣΔΑ

Άρθρο 3 (κυρώθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με νόμο 2329/1953): Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές ή μεταχείριση απάνθρωπες και εξευτελιστικές.

Άρθρο 5 (ν.δ. 53/1974): Κάθε πρόσωπο που συλλαμβάνεται έχει το δικαίωμα να πληροφορηθεί όσο κατά το δυνατόν συντομότερο και σε γλώσσα την οποία κατανοεί, τους λόγους κρατήσεώς του και κάθε διατυπούμενη εναντίον του κατηγορία.

Άρθρο 2 του έβδομου πρωτοκόλλου (ν. 1705/1987): Δικαίωμα για όποιον καταδικάσθηκε να επανεξετασθεί η ενοχή και η ποινή του από ανώτερο δικαστήριο.

Άρθρο 1 του έκτου πρόσθετου πρωτοκόλλου (ν. 2610/1988): Κατάργηση της θανατικής ποινής και επιβολή της μόνο σε περίπτωση πολέμου ή επικείμενου πολέμου.

Άρθρο 4, παρ. 3: Η εργασία που επιβάλλεται στους κρατούμενους πρέπει να αποβλέπει στην επανένταξή τους στην κοινωνία ή να χρησιμοποιείται για την συγκέντρωση από τον φυλακισμένο των χρημάτων που του χρειάζονται μετά την αποφυλάκισή του.

Άρθρο 7 (nullum crimen nulla poena sine lege). Κανείς δεν μπορεί να καταδικασθεί για πράξη ή παράλειψη η οποία, κατά τη στιγμή που διεπράχθη, δεν αποτελούσε αδίκημα σύμφωνα με το εθνικό ή το διεθνές δίκαιο. Ούτε και επιβάλλεται βαρύτερη ποινή από εκείνη που προβλεπόταν κατά τη στιγμή της διαπράξεως του αδικήματος.